

**ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ РОДИН, ЯКІ
ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ**

Анголенко Валентина Володимирівна

к. пед. н., викладач кафедри соціальної
роботи Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради
м. Харків, Україна

Анотація. Дослідження присвячене проблемі підготовки соціальних працівників до здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом. Предметом такої підготовки визначено відповідну готовність – теоретичне та інструментальне володіння соціальним працівником сукупністю методів, засобів і прийомів, а також алгоритмів здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом.

Ключові слова: підготовка, соціальні працівники, соціально-педагогічний супровід, діти з аутизмом, родини, які виховують дітей з аутизмом.

Сьогодні в Україні відбувається модернізація системи соціальних послуг, роль соціального працівника виходить на перший план. Перед фахівцем постають нові виклики, соціальні проблеми і безпосередньо це стосується саме соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом. В Україні на жаль відсутня точна статистика щодо кількості дітей з аутизмом, адже ті цифри, які надає Міністерство охорони здоров'я, а саме 3200 людей з аутизмом, дуже різняться з реальними цифрами, які в декілька разів вищі.

Складнощі виховання та соціалізації дітей з аутизмом пов'язані з відсутністю у батьків знань, щодо корекційної та соціально-педагогічної роботи, відсутністю підготовки мобільного соціального працівника здатного усвідомлено й ефективно надавати кваліфіковану допомогу як самій дитині з аутизмом так і її оточенню/родині. Все вище означене, свідчить про актуальність підготовки соціальних працівників до здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом.

Питання професійної підготовки соціальних педагогів/працівників до різних видів діяльності досліджували Т. Алексеєнко, О. Василенко, А. Капська, С. Харченко, Я. Юрків та ін. Особливо цінними є дослідження вчених, у яких висвітлено можливості інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з аутизмом в освітнє та соціальне середовище, де обґрунтовано соціально-педагогічні основи соціального та індивідуального розвитку дітей з аутизмом та соціально-педагогічної корекції їхньої поведінки М. Андрєєва, Т. Гладун, Т. Гніда, Н. Івашура, О. Рассказова, та ін.

Аналіз наукової літератури з досліджуваної проблематики свідчить, про те що, незважаючи на певні результати наукових пошуків у галузі підготовки соціальних працівників до здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом, не набули концептуальної форми та залишаються актуальними.

Розлади спектру аутизму (РСА) – це широкий спектр різних форм розладів, об'єднаних спільними характеристиками, а саме: труднощами у побудові соціальних стосунків, спілкуванні та особливою стереотипністю поведінки. Поняття спектру підкреслює, що діти з РСА можуть дуже відрізнятися один від одного характером і ступенем проявів симптомів, їх динамікою в ході розвитку.

У своєму дисертаційному дослідженні Т. Гладун характеризує розвиток соціальної компетентності дітей з аутизмом за внутрішніми ознаками (розширення сфери соціальних знань, умінь та навичок, засвоєння певного способу мислення та соціально визнаних уявлень про навколишній світ,

системи цінностей, особистісних якостей, діяльнісно-практичних, поведінкових стратегій, розвиток соціальних емоцій) та зовнішніми ознаками (здатність до соціальної взаємодії, соціальну комунікабельність, опанування провідною діяльністю, спроможність підтримувати соціальний статус) [1, с.19].

Родини, які виховують дітей з аутизмом зазнають постійних складнощів і обмежень, пов'язаних з особливим розвитком дитини, вони потребують не тільки моральної підтримки, але й певних знань, які можна було б використовувати під час виховання, соціалізації, побутових проблем (важко одягнути, покупати, нагодувати, а також особливо важко даються будь-які соціальні активності — поїздка у транспорті, гра з однолітками на дитячому майданчику, похід у супермаркет) тощо.

Під соціально-педагогічним супроводом родин, які виховують дітей з аутизмом ми розуміємо процес взаємодії, взаємодопомоги суб'єкта й об'єкта супроводу на основі прогнозування індивідуальних проблем, пов'язаних з психолого-фізичним здоров'ям, прийомів і методів виховання/навчання дитини, мети та можливостей родини/дитини. Головною метою супроводу є підвищення чуйності до проблем дитини, зниження емоційного дискомфорту пов'язаних із захворюванням дитини, формування у батьків уявлень, потенціалу та оптимізації знань дитини щодо соціально-педагогічного процесу.

З урахуванням вище означеного підготовку соціальних працівників до здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом ми розуміємо як процес набуття соціальними працівниками сукупності знань, умінь і навичок, які використовуються під час роботи в колі специфічних соціальних проблем родини, результатом якого (процесу) є здатність фахівця вирішувати відповідні професійні завдання (освітні, соціально-терапевтичні, правозахисні, психолого-реабілітаційні, консультаційні тощо).

З урахуванням вище означених складників соціально-педагогічний супровід родин, які виховують дітей з аутизмом повинен базуватися з опорою на пріоритетні функції, а саме: діагностичну, просвітницьку, консультативну,

прогностичну, охоронно-захисну, навчальну/виховну, поведінкову й комунікативно-дозвільну тощо.

Соціальний працівник у процесі здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом повинен володіти певними знаннями й навичками щодо діагностики та складання соціального паспорта родини; розробки програми виховання та навчання батьків; спостереження вміння батьків взаємодіяти з дітьми з аутизмом; розробляти ранню комплексну діагностику розвитку дитини; розробки моделі комплексної взаємодії з різними спеціалістами/корекційними закладами; оволодіння спеціальних корекційно-педагогічних знань навчання та соціалізації дітей з аутизмом, корекційно-розвиваючих занять та ігор тощо.

Виконане дослідження не вичерпує всіх аспектів досліджуваної проблеми підготовки соціальних працівників до здійснення соціально-педагогічного супроводу родин, які виховують дітей з аутизмом. Подальшої розробки потребують питання підготовки суб'єктів соціальної підтримки до реалізації корекційних занять з дітьми з аутизмом з урахуванням недискримінаційного підходу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гладун Т. О. Розвиток соціальної компетентності дітей молодшого шкільного віку з аутизмом в умовах інклюзивної світи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук зі спеціальності 13.00.05 – соціальна педагогіка / Т. О. ; Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» . – Старобільськ, 2020. - 21 с.

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІШЕННЯ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ (ІоТ) ДЛЯ
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЦИФРОВОГО БУДИНКУ**

Андрєєва Олена Вікторівна

к.т.н., с.н.с., доцент

Національний технічний

університет України,

м. Київ, Україна

Анотація. Втілення у своє помешкання нових рішень і технологій сьогодні стало модним трендом, який підтверджує статус будинку та його власника. Помешкання наповнюється модними рішеннями: розумні двері та вікна; розумне освітлення та опалення; цікаві Smart-пристрої для кухні і ванної кімнати, а також непомітні пристрої для реалізації охоронних функцій. Вибір готових рішень і привабливих готових проектів дуже великий. Орієнтуватися у світі новинок сьогодні важко, оскільки основні гравці на ринку електронних компонентів (компанії Apple, Samsung, Amason, Nest) активно пропонують свою продукцію. ІТ-гіганти США мають намір їх випередити і пропонують власні рішення всіх проблем, пов'язаних з цифровим будинком.

Між іншим, доцільно враховувати і деякі негативні наслідки втілення інтелектуальних рішень. Справа в тому, що концепції розвитку системи цифрового будинку передбачають новий підхід стосовно покращення умов нашого існування (без ризиків негативного впливу на здоров'я). Цілком зрозуміло, що постійний ріст числа інтелектуальних рішень у помешканні обумовлює появу нових частотних діапазонів, змінюється структура сигналів (частота, амплітуда), а також змінюється їх сумарний вплив на мешканців будинку. Це обов'язково треба враховувати.

Ключові слова: цифровий будинок; інтерфейси; безпроводний зв'язок; охоронні системи; GSM-модулі.